

STEVEN FORREST

HET ELEMENT VAN DE AARDE

Makers van het leven

AnkhHermes

Oorspronkelijke titel: *The Book of Earth, Making it real*, uitgegeven door Seven Paws Press, Borrego Springs, Verenigde Staten

Vertaling Jörgen van Drunen

Omslag Villa Grafica

Binnenwerk Zeno

NUR 721/728

ISBN 9789020223835

ISBN e-book 9789020223880

© 2019 Steven Forrest

© 2026 Uitgeverij AnkhHermes, onderdeel van VBK|media, Utrecht

Alle rechten voorbehouden. Niets van deze uitgave mag worden gereproduceerd, op welke manier dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

Uitgeverij AnkhHermes vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

www.ankh-hermes.nl

Met grote dankbaarheid draag ik dit boek op aan mijn vriend en manager Tony Howard – voor zijn wijze raad, zijn niet-aflatende steun in de afgelopen vijftien jaar en de bewonderenswaardige manier waarop hij het beste van zijn zes Maagd-planeten belichaamt.

Inhoud

Voorwoord 9

- 1: Idealen tot werkelijkheid maken 17
- 2: De grote samenhang 27

Deel een:

De drie aardegroepen

- 3: De Stier-groep 43
- 4: De Maagd-groep 68
- 5: De Steenbok-groep 94
- 6: Samenvatting 124

Deel twee:

Het alchemistische samenspel van teken, huis en planeet

- 7: Synthese I: een aardeplaneet in een teken plaatsen 133
- 8: Synthese II: een aardeplaneet in een huis plaatsen 149

Deel drie:

Venus, Mercurius en Saturnus in de twaalf tekens en huizen

- 9: Venus in de twaalf tekens 167
- 10: Mercurius in de twaalf tekens 181
- 11: Saturnus in de twaalf tekens 195
- 12: Venus in de twaalf huizen 206
- 13: Mercurius in de twaalf huizen 218
- 14: Saturnus in de twaalf huizen 231
- 15: Aspecten in de geboortehoroscoop 243

Deel vier:

Mogelijke toekomsten

- 16: De aardefamilie en de glazen bol van de astroloog 255
- 17: Hemelse navigatie I: Venus-periodes, Stier-periodes 266
- 18: Stier-periodes, Venus-periodes: de bouwstenen 280
- 19: Hemelse navigatie II: Mercurius-periodes, Maagd-periodes 304
- 20: Maagd- en Mercurius-periodes: de bouwstenen 324
- 21: Hemelse navigatie III: Saturnus-periodes, Steenbok-periodes 345
- 22: Saturnus-periodes, Steenbok-periodes: de bouwstenen 360
- 23: De terugkeer van Saturnus 391

Nawoord: verhalen vertellen 421

Dankwoord 430

Voorwoord

Toen Steven Forrest me vroeg het voorwoord voor *Het element aarde* te schrijven, viel ik even stil. Waar moest ik beginnen? Hoe doe ik recht aan iemand die mijn denken zo diepgaand heeft gevormd? Aan een man wiens astrologische vingerafdrukken op zoveel beslissingen in mijn leven staan? Op een avond zat ik over die vraag na te denken. Mijn blik bleef rusten op een afbeelding die bij mij thuis aan de muur hangt: Dantes voorstelling van de hoogste hemel, het Empyreum. En ineens kwam het antwoord.

Dante ken je waarschijnlijk wel als de schrijver van *De goddelijke komedie*. In dit 14e-eeuwse allegorische verhaal maakt de hoofdpersoon, die ook Dante heet, een metafysische reis. Dante is een man van middelbare leeftijd die de weg kwijt is en op zoek is naar een diepere betekenis in zijn leven. Hij ontmoet een gids die hem vergezelt naar het hoogste rijk van de schepping. Wanneer ze uiteindelijk de hoogste hemel bereiken, ziet Dante een stralend goddelijk licht. Daaromheen staan engelen en verheven geesten in cirkels, verzonken in volmaakte vrede.

Ik bleef met wazige blik naar de afbeelding kijken, terwijl allerlei herinneringen aan Steven bovenkwamen. Langzaam ontstond er een nieuw beeld. De mandala van licht veranderde in een stralend astrologisch wiel. Middenin zag ik Steve, zijn gezicht badend in het licht, terwijl hij met een bijna hemelse intuïtie de fonkelende symbolen in zich opnam.

Het beeld liet me niet los. Toen ik nadacht over wat het betekende, beseftte ik dat elk astrologisch consult dat ik de afgelopen dertig jaar bij Steven had gehad diezelfde sfeer van hogere wijsheid uitstraalde. Wanneer Steve een geboortehoroscoop duidt, schept hij een bijna magische, gewijde ruimte waarin diepgaande veranderingen plaatsvinden. Zodra hij aan een consult begint, lijkt de ruimte zich te vullen met een weldadige energie. Ik voel me veilig. Mijn ego lost op en mijn geest verruimt zich. En terwijl ik me openstel voor de beelden die hij oproept en de woorden

die hij zo zorgvuldig kiest, komt er diep vanbinnen iets wezenlijks in beweging.

Ik kan niet bewijzen dat Steven zijn astrologische kennis uit een hogere sfeer put. Maar zo voelt het wel.

In de literatuur is een komedie een verhaal dat slecht begint en goed afloopt. Bij een tragedie is het precies andersom: die begint goed en loopt slecht af. De astrologische duidingen die ik vóór mijn ontmoeting met Steve had gekregen, hadden meestal veel weg van zo'n tragedie. Daarin was ik overgeleverd aan onpersoonlijke planetaire krachten die me meesleurden als een stuk drijfhout op een woeste zee.

Bij Steven nam het verhaal een andere wending. Zijn duidingen hadden veel meer weg van een komedie – nog altijd in de literaire betekenis van het woord. Hoe moeilijk de astrologische situatie ook is, bij Steven blijft er altijd iets te kiezen. Achter alles wat Steven in een duiding zegt, schuilt dezelfde overtuiging: als je bewust leeft op een manier die past bij de symboliek van je geboortehoroscoop, krijgt je leven betekenis en richting, hoeveel littekens en blauwe plekken je onderweg ook oploopt.

Die littekens en blauwe plekken verdwijnen niet. In Stevens kijk op astrologie werken onverwerkte trauma's uit vorige levens door in wat we in dit leven te leren hebben. Anders gezegd: je geboortehoroscoop komt voort uit iets wat al vóór je geboorte in gang is gezet. Daarom gaan Stevens consulten verder dan het hier en nu en raakt zijn astrologie rechtstreeks aan de metafysica. Zo'n consult voert je terug naar omstandigheden die je in een vorig leven hebben gevormd – en verwond. In dit leven ben je klaar om die wonden te helen. Of je in het oude Bagdad werkelijk een nihilistische zakkenroller was, of een weerloze monnik die omkwam tijdens een Vikingaanval, doet er uiteindelijk niet toe. Stevens astrologie is symbolisch, niet letterlijk. Zoals hij zelf altijd luid en duidelijk zegt: zijn verhalen zijn waarachtig, niet 'feitelijk'. Ze zijn bedoeld om de psyche te helen en de ziel in beweging te brengen, niet om je hoofd met nog meer informatie te vullen. Steven voorspelt geen gebeurtenissen. Hij laat zien welke archetypische houding past bij de synchroniciteit die zich in ons leven voordoet.

Toen ik over mijn visioen nadacht, besepte ik dat er een opvallende overeenkomst bestaat tussen Stevens werk en dat van Dante. Dantes reis begint met een duizelingwekkende afdaling door de tien kringen van de hel. Daar treft hij zielen aan die branden of bevroren. Je zou kunnen

zeggen dat ze daar de karmische prijs betalen voor de rampzalige manier waarop ze op eerdere transits en progressies hebben gereageerd. De hel wordt bevolkt door zielen die bewust destructief zijn omgegaan met de planetaire krachten en archetypen in hun leven. Tijdens zijn allegorische reis komt Dante 'Venusiaanse types' tegen die zich lichtzinnig overgeven aan lichamelijk genot. Ook ontmoet hij 'Zonne-maniakken' die hun macht misbruiken om zichzelf te verheerlijken. En dan zijn er nog de verraderlijke 'Plutoniaanse' boosdoeners, die terecht de eeuwigheid doorbrengen in het stinkende gezelschap van de Grote Boze Baas die over de zwavelige onderwereld heerst.

Steven erkent altijd hoe gevaarlijk de schaduwkant kan zijn. Hij benadrukt dat iedere geboortehoroscoop ook laat zien in welke situaties je moreel diep kunt wegzakken of waar je in je ontwikkeling volledig kunt vastlopen. Maar waar astrologen vaak onderscheid maken tussen 'goede' en 'slechte' astrologische symbolen, kan elk symbool volgens Steven zowel positief als destructief tot uiting komen. Welke kant de weegschaal doorslaat, hangt af van de bewuste keuzes die we maken.

Ik heb meer dan eens op het punt gestaan om een verkeerde keuze te maken, waarbij ik, zonder het zelf te beseffen, gevaarlijk dicht bij een van Dantes helse krochten kwam. En meer dan eens hebben Stevens wijze astrologische adviezen me daarvan weerhouden. En als ik toch te ver de schaduwkant in was gegaan, hoorde ik zijn waarschuwingen nog in mijn hoofd en wist ik vaak op tijd terug te keren.

Na hun tocht door de hel keren Dante en zijn gids terug naar de oppervlakte en beginnen ze aan de moeizame klim naar het vagevuur. Daar treffen ze zielen aan die niets verschrikkelijks hebben gedaan. Ze hebben gewoon nooit alles uit zichzelf gehaald. In zijn duidingen waarschuwt Steven er stevast voor dat je niet dag in, dag uit voor de televisie moet blijven hangen en zo je kostbare tijd verdoen. Of misschien wil je kunstenaar zijn, maar stel je alles uit en verzin je duizend slimme excuses om maar nooit echt iets te hoeven maken.

Dat zijn de zielen die Dantes vagevuur bevolken: mensen die zoveel meer hadden kunnen zijn dan ze uiteindelijk waren. Mensen die nooit serieus hebben stilgestaan bij wat er in hen leefde.

Meer dan twintig jaar geleden had Jon, met wie ik in mijn studietijd een kamer deelde, een astrologisch consult bij Steven. Toen ik hem vertelde dat ik was gevraagd om dit voorwoord te schrijven, zei hij:

‘Doe Steve de groeten! Hij herinnert zich mij vast niet meer, maar zeg hem dat zijn consult mijn leven heeft veranderd!’ Ik heb het inmiddels nagevraagd bij heel wat vrienden die zelf een consult bij Steven hebben gehad, en één ding kan ik met zekerheid zeggen: stuk voor stuk heeft hij hen geïnspireerd om méér van hun leven te maken en niet te blijven steken in Dantes ‘vagevuur’.

Laten we nog even bij Dante blijven. Juist dit deel van zijn reis laat zien waarom Stevens astrologie zo sterk op groei is gericht. Dante en zijn gids bereiken het aardse paradijs, de Hof van Eden. Het is een prachtige plek, bewoond door goedbedoelende, onwetende zielen. Op het eerste gezicht ziet alles er goed uit. Onschuld is immers onbevlekt. Maar onschuld is niet hetzelfde als zuiverheid. Onschuld op zich brengt je geen stap verder. Daarvoor moet je ook bereid zijn innerlijk te groeien. Als je vooral gericht bent op de ‘buitenkant’ van het leven in plaats van op wat er binnen in je gebeurt, krijgt je ziel niet de ervaringen die ze nodig heeft om verder te groeien.

De bewoners van het aardse paradijs hebben zich niet, zoals de zielen in de hel, bewust misdragen. Maar ook de mensen die in het vagevuur de confrontatie met hun innerlijke leven uit de weg gaan, vind je hier niet. Het zijn goede mensen. Alleen ontbreekt bij hen het besef dat er iets is waarvoor ze werkelijk bestemd zijn.

Als je nog niet ‘over water kunt lopen’, heb je hier waarschijnlijk nog iets te leren. Dat is misschien wel de belangrijkste les die Stevens astrologie mij heeft geleerd. Hoe vertrouwd mijn leven en mijn omstandigheden ook zijn geworden, ik kan ze altijd met andere ogen leren bekijken. Als ik nu een lamp van zestig watt ben, kan ik ‘uitgroeien’ tot een lamp van honderd watt. Dat is de kern van Stevens evolutionaire astrologie. Zelfs als je een gelukkig en harmonieus leven leidt in je eigen Hof van Eden, wil dat nog niet zeggen dat je je eindbestemming hebt bereikt. Je kunt altijd verder groeien.

Als je zijn consulten achterstevoren afspeelt, dan hoor je hem bijna fluisteren: Neem geen genoegen met het paradijs als de hemel nog op je wacht.

Daarna voert Dante zijn lezer steeds verder omhoog door de planetaire hemelsferen. Hij begint bij de Maan en reist vervolgens langs Mercurius, Venus, de Zon, Mars, Jupiter, Saturnus, de Vaste Sterren en nog verder. In elke sfeer ontmoet hij zielen die trouw zijn gebleven aan wat ze diep

vanbinnen als hun bestemming herkenden en die die bestemming ook hebben vervuld. In Stevens taal zijn dat de mensen die het beste uit zichzelf en hun leven wisten te halen.

Op de Maan ontmoet Dante de wispelturige zielen die wel serieus aan hun innerlijke ontwikkeling begonnen, maar daar niet mee doorgingen. Op Mars ontmoet hij heilige strijders die bewust hun leven hebben gegeven voor een hoger ideaal. Op Jupiter ontmoet hij mensen met aanzien en invloed die hun leven in dienst stelden van een rechtvaardige zaak. Met andere woorden: in elke planetaire sfeer ontmoet Dante mensen van wie het levensverhaal laat zien hoe de eigenschappen van die planeet bij hen tot uiting kwamen.

Dat is ook wat Stevens astrologie zo bijzonder maakt. Hij heeft een uitzonderlijk talent om in een geboortehoroscoop meteen te zien welke thema's werkelijk de toon zetten. Mijn eigen horoscoop is sterk Mercuriaans getint. Wanneer Steven mijn horoscoop duidt, voelt het alsof ik door de god Mercurius zelf wordt toegesproken. Steven kiest zijn woorden, beelden en verhalen zo dat juist die kwaliteiten in iemand wakker worden en verder kunnen groeien. Voor mij is dat misschien wel het meest hemelse aan zijn werk. Misschien heb je van het universum net dat zetje nodig om het avontuur op te zoeken. Of om een stoïcijnse, mystieke kant van jezelf te omarmen. Of misschien gewoon om je door iemand te laten omhelzen. Wie weet wacht je ziel daar al vele levens op.

Van alles wat Steven ooit tegen me heeft gezegd, zijn dit voor mij de meest bevrijdende woorden geweest: 'Jouw ziel is hier om het bewustzijn zelf te verkennen.' Die ene zin veranderde de loop van mijn leven.

Tijdens een consult met Steven Forrest komt er altijd een moment waarop alles samenvalt. Alsof de hemel even opengaat, het licht naar binnen stroomt en Steven precies die ene zin uitspreekt die je ziel rechtstreeks naar de hemel voert.

Terug naar Dante. Voorbij de Vaste Sterren ligt het Empyreum, de verblijfplaats van God. Dat is de afbeelding die bij mij thuis aan de muur hangt – dezelfde waar ik die avond naar keek terwijl ik over dit voorwoord nadacht. Daar aanschouwt Dante God en wordt hem het visioen geschonken van Zijn onuitsprekelijke goedheid. Nog helemaal vervuld van die ervaring probeert hij onder woorden te brengen wat hij heeft gezien, maar iedere beschrijving schiet tekort. Uiteindelijk vindt hij één beeld dat er nog het dichtstbij komt: een reusachtige, volmaakte roos in

volle bloei, waarvan de bloemblaadjes worden gevormd door verheven zielen. Tussen die bloemblaadjes bewegen engelen zich als bijen heen en weer, terwijl ze de nectar van Gods genade verspreiden.

Terwijl ik gedachteloos naar de afbeelding staarde, kreeg ik opnieuw een visioen. Ineens zag ik Stevens stralende gezicht tussen een paar engelvleugels. Hij keek me aan met een wijze glimlach, en ik had bijna kunnen zweren dat hij knikte en naar me knipoogde. Ik knipperde met mijn ogen en Steven was weer verdwenen.

Ik zie het nog altijd als een groot geschenk dat ik Stevens werk al op jonge leeftijd leerde kennen. Ik was 23, een onervaren Maagd die nog nauwelijks iets van astrologie wist. Steven woonde toen nog in North Carolina. Voor een consult betaalde je 135 dollar en binnen drie weken had je de cassette met de opname in huis. Ik weet nog dat ik het bandje in de cassetterecorder schoof en op 'play' drukte. Stevens stem is niet zomaar een stem. Nog voor ik het beseftte, werd ik volledig door zijn verhaal gegrepen. Met zijn beelden en verhalen zette hij de deur naar mijn verbeelding wagenwijd open. Al na drie zinnen was ik helemaal in de ban van zijn woorden. Vanaf dat moment werd het *shakti*-veld alleen maar krachtiger. Alles wat hij zei leek in mijn hele wezen door te klinken. Het was alsof hij mijn ziel aansloeg als een gong. Terwijl ik dit schrijf, klinken zijn tijdloze woorden nog altijd in mij na.

De duiding van mijn geboortehoroscoop inspireerde me zo sterk dat ik me in de astrologie ging verdiepen. Ik kocht alles wat Steven uitbracht en las ieder woord dat hij schreef. Uiteindelijk ging ik bij hem in de leer en volgde ik zijn workshops. Van hem leerde ik hoe je uit die wirwar van lijntjes en symbolen een betekenisvol en inspirerend verhaal kunt halen. Het mooiste was dat ik wat ik van hem had geleerd daarna ook aan anderen kon doorgeven. Als iemand je een kostbaar horloge cadeau geeft, bedank je hem. Maar wat zeg je tegen iemand die je even heeft laten proeven van de hemel? Daar passen alleen gevouwen handen en een diepe buiging bij.

Toen Steven vertelde dat hij zijn nalatenschap wilde vastleggen in vier boeken, elk gewijd aan een van de vier elementen, sloeg ik van blijdschap op tafel en liet ik een juichkreet horen. Ik wist meteen dat ik uit dankbaarheid iets aan dit project wilde bijdragen. Tot mijn verrassing vroeg hij mij vervolgens of ik het voorwoord voor *Het element aarde* wilde schrijven. Voor *Het element vuur* had hij al iemand anders gevraagd. Omdat er veel

‘aarde’ en weinig ‘vuur’ in mijn geboortehoroscoop zit, voelde het als de perfecte synchroniciteit dat ik bij dit boek betrokken raakte.

Ook *Het element aarde* zal net als Stevens andere boeken een klassieker worden. Het staat boordevol wijsheid en inzicht. Wie je ook bent en wanneer je dit boek ook leest, je gaat astrologie én jezelf beter begrijpen. Steven spreekt de tijdloze taal van archetypen en raakt aan fundamentele waarheden over de mens die ook in een verre toekomst niets aan betekenis zullen verliezen. Ik probeer me weleens voor te stellen hoe astrologen in het jaar 2500 zich zullen verdiepen in de grote astrologische klassiekers van het afgelopen millennium en daarbij het werk van maestro Forrest zullen ontdekken. Misschien leest een van hen op een dag zelfs dit voorwoord wel.

En als jij ooit een van die lezers zult zijn, dan zijn deze laatste woorden voor jou...

Mocht dit boek ooit op je pad komen, besef dan dat de man die *Het element aarde* schreef geen gewone astroloog was. In alles wat hij onderwees, klonken zijn grote hart en zijn ongeëvenaarde helderheid door. Zijn inzichten zullen diep in je ziel blijven nagalmen. En terwijl je je steeds verder in zijn werk verdiept en je erin verliest, zou het zomaar kunnen dat je in zijn woorden even een glimp van het goddelijke opvangt.

Laat zijn werk voortleven. De mensheid heeft het nog altijd nodig.

– Rafael Nasser

Auteur van *Under One Sky*

Idealen tot werkelijkheid maken

De geest en het vlees – een eeuwenoud huwelijk of een eeuwenoude strijd? Dat het een huwelijk is, staat in elk geval buiten kijf. Kijk maar in de spiegel. Daar zie je het bewijs: iets dieps en stralends in jou kijkt door de ogen van een primaat naar zijn eigen spiegelbeeld.

Geest en lichaam zijn dus onmiskenbaar met elkaar verbonden. Maar ooit gaan ze onvermijdelijk weer uit elkaar en het wordt niet voor niets als bijzonder vruchtbaar gezien om op dat vooruitzicht te mediteren.

Maar hoe zit het met de strijd tussen geest en vlees? Ook die strijd houdt de mens al eeuwen bezig – en voor zover we weten alleen de mens, want katten en walrussen lijken zich er niet zo druk om te maken. Dat verzet tegen het vlees kom je overal in het leven en de cultuur tegen, en in veel religieuze leerstellingen heeft het zelfs een officiële plaats gekregen. Heel wat heilige boeken houden ons voor dat het lichaam – en eigenlijk de hele stoffelijke wereld – de doodsvijand van de geest is.

Straks meer over die verderfelijke leugen. Maar wees gerust: in *Het element aarde* kiezen we nadrukkelijk de andere kant. We zullen het ‘vlees’ juist zien als de plek waar de geest werkelijk gestalte kan krijgen.

In het Nieuwe Testament schrijft Paulus in hoofdstuk 5 van zijn Brief aan de Galaten: ‘Want wat het vlees verlangt, gaat in tegen de Geest, en wat de Geest verlangt, gaat in tegen het vlees.’

De boodschap lijkt duidelijk: vertrouw je lichaam niet. Maar wacht eens even. Voordat we de Bijbel verketteren of alles wat erin staat juist voor heilig verklaren, pakken we eerst het veertiende vers van het Evangelie van Johannes erbij: ‘En het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond, vol van genade en waarheid.’

Volgens Paulus staan geest en vlees dus lijnrecht tegenover elkaar. Volgens Johannes kan de geest juist vlees worden zonder daardoor zijn zuiverheid te verliezen.

Zeg eens, Bijbel, aan welke kant sta je nu eigenlijk?

Jaren geleden heb ik tijdens mijn studie godsdienstwetenschappen aan de Universiteit van North Carolina de Bijbel uitgebreid bestudeerd. En dat was echt een academische studie: de opleiding was niet-confessioneel en leidde niet op tot predikant of iets dergelijks. Na die studie was me in elk geval duidelijk dat de Bijbel over veel onderwerpen niet overal hetzelfde zegt. Het boek is in de loop van duizend of misschien wel tweeduizend jaar geschreven door talloze mensen uit verschillende culturen en tradities. Theologisch gezien is de verhouding tussen geest en vlees bepaald geen eenvoudig onderwerp. Eigenlijk komt het erop neer dat de Bijbel in feite een verzameling is van al die verschillende standpunten.

Ook in de oosterse religies vinden we diezelfde tegenstrijdige kijk op geest en vlees. Het lichaam geldt er aan de ene kant als een valstrik voor de ziel, maar kan aan de andere kant juist een middel tot bevrijding zijn. Neem de traditionele boeddhistische meditatievorm *paikkula-manasikara*, meestal vertaald als ‘overpeinzingen over weerzinwekkendheid’. Daarbij richt je je aandacht achtereenvolgens op 31 lichaamsdelen, steeds één tegelijk, en sta je uitvoerig stil bij alles wat er ‘onrein’ aan zou zijn: lichaamshaar, pezen, beenmerg, nieren, de dikke en de dunne darm, enzovoort. Een andere oefening komt uit de *Satipatthana Sutta*, en die is niet bepaald geschikt voor tere zieltjes. Als een monnik het lijk ziet van iemand die al twee of drie dagen dood is – opgezwollen, blauw en rottend – moet hij bij zichzelf denken: Mijn eigen lichaam is van dezelfde aard. Zo zal het worden; ook mijn lichaam ontkomt daar niet aan...

Geen van beide oefeningen is trouwens aan te raden als je toch al onzeker bent over je lichaam.

Toch is ook de grote yogatraditie uit diezelfde Aziatische voedingsbodem voortgekomen – een traditie die tegenwoordig zo populair is in het Westen. In de yoga wordt het lichaam juist een weg naar hogere bewustzijnstoestanden. Veel lezers hebben die weg zelf gevolgd en weten uit eigen ervaring dat hij werkelijk ergens toe leidt.

Ook in het Oosten vinden we dus diezelfde tegenstrijdige kijk op geest en vlees als in de Bijbel.

Nu we het toch over yoga hebben: wie doet zijn asana's omdat hij zo graag spiritueel wil groeien, en wie hoopt vooral op een mooi kontje?

Maar wacht eens even, Steve. Hoe kom je erbij dat het verlangen naar verlichting niet samen zou kunnen gaan met het verlangen naar een mooi

kontje? Misschien sluiten die twee elkaar helemaal niet uit.

Tja, daar heb je me. Maar misschien telt het als verzachtende omstandigheid dat ik ben opgegroeid in de kerk en later bij het boeddhisme terecht kwam.

Tenzij je dit ketterse boek op een kerkbank in een streng-christelijke gemeente zit te lezen, zullen die woorden van Paulus je waarschijnlijk vreemd in de oren klinken: 'Wat het vlees verlangt, gaat in tegen de Geest, en wat de Geest verlangt, gaat in tegen het vlees.' Onze moderne samenleving lijkt juist helemaal in de ban van het lichaam. Sterker nog, we lijken bijna nergens anders meer aan te denken. In de media krijgen we voortdurend de prachtigste lichamen voorgeschoteld. Ze maken ons gek van verlangen en zorgen er ook nog eens voor dat we onszelf steeds met anderen vergelijken.

Het ene uiterste roept onvermijdelijk het andere op. Naast die alomtegenwoordige verering van mooie lichamen ontstaat dan ook een tegenbeweging die minstens zo hardnekkig is: bodyshaming. En dan hebben we het echt niet alleen over mensen die vanwege hun lichaam worden gepest. Want schuilt er in ieder 'mooi lichaam' op een billboard of in een advertentie niet ook een venijnig, onderhuids oordeel over je eigen figuur?

Dus kies maar: een mooi kontje of verlichting. Veel mensen zouden tegenwoordig waarschijnlijk behoorlijk lang over die keuze moeten nadenken.

Hoeveel mensen zijn eigenlijk tevreden met hun lichaam? Niet veel! Eind jaren negentig deed *Psychology Today* hier onderzoek naar. De resultaten waren weinig opbeurend – en ik vermoed dat ze nu nog somberder zouden uitvallen. Van de vrouwen die aan het onderzoek meededen, was 56 procent ontevreden over hun uiterlijk. Vooral hun buik (71 procent), gewicht (66 procent), heupen (60 procent) en spiertonus (58 procent) moesten het ontgelden. Ook mannen bleken steeds ontevredener te worden over hun buik (63 procent), gewicht (52 procent), spiertonus (45 procent), uiterlijk (43 procent) en borstkas (38 procent).

Een paar alinea's terug had ik het over de boeddhistische beoefening van *paikkula-manasikara*. Daarbij leer je 31 lichaamsdelen een voor een 'af te keuren'. (Een goeroe zou het natuurlijk nooit zo noemen, maar voor veel mensen zou het daar wel op neerkomen.) Ik koos deze oefening mede als voorbeeld omdat bijna niemand ermee bekend is. Waarschijnlijk vin-

den de meeste mensen het maar een vreemd en bizar idee om hun eigen lichaam zo te bekritisieren – ledemaat na ledemaat, orgaan na orgaan.

Maar kijk nu nog eens naar de cijfers uit *Psychology Today*. Dan zie je dat veel mensen tegenwoordig in feite precies hetzelfde doen, maar dan op hun eigen manier. Dag in, dag uit gaan ze in gedachten hetzelfde rijtje langs: ‘Mijn kont is te dik, mijn buik is veel te slap, ik heb van die dikke dijen, ik ben een zwakkeling van nog geen vijftig kilo, ik heb van die kleine kraaloogjes, ik moet mijn neus laten doen, dit hangt, dat zakt, ik haat mijn lichaam, mijn lichaam is niet mooi genoeg...’

Van daaruit is het slechts een kleine stap naar de gedachte: Ik zit gevangen in het vlees... We lijken wel 11de-eeuwse benedictijnen die met zelfkastijding ‘het vlees proberen te bedwingen.’ Kortom, *paikkula-manasikara* is ook bij ons nog springlevend.

Door die Bijbelcitaten klinkt de strijd tussen geest en vlees misschien als een achterhaald twistpunt. Maar hij is nog altijd volop aanwezig – en misschien wel giftiger dan ooit. Nog altijd schamen mensen zich voor hun lichaam en wijzen ze dit lichamelijke aspect van het element aarde af. Daarmee veroorzaken ze een ontzaglijke hoeveelheid leed. En zoals we straks zullen zien, reikt dit veel verder dan onze verhouding tot ons lichaam. Die verhouding laat het probleem goed zien. Daarom wil ik graag nog een voorbeeld geven.

Toen ik begin dertig was en als jonge astroloog werkte, maakte een vrouw een afspraak met me voor een consult. Van gezamenlijke vrienden had ik gehoord dat ze ooit als centerfold in *Playboy* had gestaan. Toen ik ter voorbereiding haar horoscoop berekende, bleek ze – hoe kon het ook anders – Venus conjunct de Ascendant in Vissen te hebben. Ze moest dus wel een godin zijn, toch?

Ik zag behoorlijk tegen onze ontmoeting op. Straks zou ik als een idioot naar haar borsten zitten staren, haar ten huwelijk vragen of mezelf op een andere even onhandige en sullige manier voor gek zetten. Maar toen ik de deur voor haar opendeed, stond ik versteld van hoe gewoon ze eruitzag. Ik heb die centerfoldfoto nooit gezien en vraag me af of ik haar daarop überhaupt zou hebben herkend. Ze was gewoon een mens: aantrekkelijk, maar geen onwerkelijke schoonheid.

De lichamelijke idealen waaraan we ons gewone, aardse zelf afmeten, bestaan in werkelijkheid helemaal niet. Het zijn geïdealiseerde beelden die met belichting, retouchering en Photoshop zijn gecreëerd.

Hoe vreemd het ook klinkt, zulke beelden komen eigenlijk uit een hogere wereld. Ze zijn archetypische idealen. Daarmee loop ik een beetje op mijn verhaal vooruit, maar dat betekent niet dat die beelden onwaar zijn. Het betekent alleen dat ze thuishoren in de zuivere werelden van vuur, lucht en water – niet in de tastbare wereld van aarde, waar alles wel een vlekje of gebrek heeft.

We kunnen zulke volmaakte beelden in ons hoofd creëren, maar op straat komen we ze niet tegen.

Ik heb Michelle Pfeiffer nooit ontmoet, maar ik durf met een gerust hart te zeggen dat ik niet de enige ben die haar een van de mooiste mensen aller tijden vind. En ik vermoed dat ik haar als mens ook bijzonder aardig zou vinden – niet vanwege haar uiterlijk, maar vooral vanwege iets wat ze in 1990 in een interview met *People* over zichzelf zei: 'Ik lijk gewoon op een eend... Ik had *Howard the Duck* moeten spelen.'

Pfeiffer is een Stier met de Maan in Maagd – een echt aardekind dus. En zelfs zij had, althans in haar eigen ogen, die mythische gouden stad van volmaaktheid nog niet bereikt...

Met die opmerking komen we bij de kern van dit boek:

De aardefamilie staat voor een eindeloze, onmogelijke, nobele en onontkoombare opdracht: die gouden stad naar de Aarde proberen te halen – en zo het ideaal werkelijkheid laten worden.

Het is ook nooit goed genoeg

Die woorden klinken nogal zeurderig. En vaak zijn ze dat ook. Ze zouden zo uit de mond kunnen komen van iemand die altijd ontevreden is en over ieder klein ongemak begint te jammeren – een vertraagde vlucht bijvoorbeeld, of een soufflé die niet helemaal gelukt is. Van zo'n klein ongemak maken ze vervolgens een heel duister wereldbeeld, waarin een demonische god het speciaal op hen heeft voorzien.

Toch schuilt er in die harde woorden een fundamentele waarheid over het menselijk bestaan. Want niets is ooit goed genoeg. Daar zullen wij als aardse primaten toch echt mee moeten leren leven.

Een voorbeeld maakt duidelijk wat ik bedoel.

In de zomer van 1981 kreeg ik van Bantam Books het contract om *The Inner Sky* te schrijven. Ik had een proefhoofdstuk en een opzet ingeleverd, en een mooie Jupiter-transit hielp ook een handje. Ik was 32 en kon zo'n kans heel goed gebruiken. Het contract was net zo welkom als de eerste

slok bier na een lange, snikhete werkdag in juli. Tijdens de eerste gesprekken over de koers van het boek werd me één ding heel duidelijk gemaakt: ik moest het woord 'ziel' zo weinig mogelijk gebruiken. Moderne lezers zouden volgens mijn redacteur afknappen op dat soort kerkelijke taal. Thomas Moores *New York Times*-bestseller *The Care of the Soul* zou pas tien jaar later verschijnen. Ik hield me er grotendeels aan en paste mijn manier van schrijven aan zijn wensen aan. Het boek verscheen en deed het goed.

Ik ben nog altijd trots op *The Inner Sky*, maar het is niet helemaal het boek geworden dat ik had willen schrijven. Als ik volledig mijn eigen gang had kunnen gaan, had ik veel openlijker over metafysische onderwerpen geschreven.

Of het daardoor een beter boek was geworden? Eerlijk gezegd weet ik dat nog steeds niet. In de loop der jaren heb ik goed redactioneel advies juist leren waarderen. Maar daar gaat het me hier niet om. Het boek dat ik in mijn hoofd had en het boek dat uiteindelijk gedrukt werd, waren niet hetzelfde. Het voldeed niet helemaal aan wat ik zelf onder 'goed genoeg' verstond. Ze zeggen weleens dat een kameel een paard is dat door een commissie is ontworpen. Nou, uiteindelijk is alles zo'n kameel.

Zodra je een ideaal tot werkelijkheid probeert te maken en iets uit die hogere werelden hier op Aarde gestalte wilt geven, stuit je op weerstand: obstakels, tegenstanders, financiële beperkingen, vijanden en allerlei praktische bezwaren. Je wordt gedwongen om compromissen te sluiten – of ten onder te gaan aan je eigen starre idealisme.

Niemand staat te juichen bij het woord 'compromis'. Toch komt er zonder compromissen nooit iets van de grond.

Welkom op Aarde.

Perfectie is de vijand van goed genoeg

Ik hoorde die uitspraak voor het eerst van een softwareontwikkelaar. Ik wist alleen niet goed wat ik van hem moest denken. Was hij een bron van praktische wijsheid, of gewoon een gladde jongen die niet wilde opdraaien voor een computerprogramma dat vol met fouten zat?

Maar eerlijk is eerlijk: wie iets koste wat kost volmaakt probeert te maken, kan daar eindeloos mee doorgaan zonder ooit iets af te krijgen. Als je in deze wereld werkelijk iets tot stand wilt brengen, moet je vroeg of laat uit je ivoren toren komen en je handen vuilmaken. Dat hoort bij

Aarde. Je moet aanvaarden dat onvolmaaktheid nu eenmaal bij de materiële wereld hoort. Zoals ze in de luchtvaart zeggen: 'Elke landing waar je zelf nog van weg kunt lopen, is een goede landing.'

Maar zou je echt willen dat de piloot van jouw vliegtuig er zo over dacht? Daar is die dubbelzinnigheid weer.

Eerst dacht ik dat 'perfectie is de vijand van goed genoeg' een modern spreekwoord uit Silicon Valley was. Volgens Google bestond het gezegde in elk geval al in de 18de eeuw en is het waarschijnlijk nog veel ouder: *Le meglio è l'inimico del bene*. Ik vermoed dat mensen al sinds het begin der tijden met dit heel concrete – en uitgesproken aardse – dilemma worstelen. Dat is allesbehalve eenvoudig. Dogmatische idealisten lopen er onvermijdelijk op stuk. In 1968 zongen de Rolling Stones dat de tijd wellicht rijp was voor een paleisrevolutie, maar dat je het in de praktijk toch van compromissen moest hebben. Ze waren aan het zeuren, maar vraag het wie je wilt: een halve eeuw later is compromissen sluiten nog altijd de enige manier om in de politiek iets voor elkaar te krijgen. En buiten de politiek ook.

Maar deze medaille heeft twee kanten. Tot nu toe hebben we de volwassen, eet-nou-je-spinazie-maar-op-kant van het aardse verhaal gehoord. Perfectie bestaat niet, dus wen er maar aan. Wees realistisch. Sluit de best mogelijke deal. En hou op met zeuren. Je zou dit de kant van het Vlees kunnen noemen – of die van de Wereld. Maar nu de kant van de Geest.

Op een gegeven moment moet je voet bij stuk houden en het erop wagen. Ook met compromissen kun je te ver gaan. Je kunt te veel prijsgeven, zoveel concessies doen dat je ergens onderweg je ziel kwijtraakt. Je hebt een droom nodig. Daarna volgt de uitdaging van aarde: je droom zien waar te maken binnen de harde werkelijkheid van alledag, zonder uit het oog te verliezen waar het je werkelijk om begonnen was.

Over sommige dingen valt niet te onderhandelen.

Er is niets zo leeg en zinloos als een leven zonder droom of visie. Maar niets is treuriger dan een droom die niet... hm... Ik wilde bijna schrijven: 'die niet de moed had om voor zichzelf op te komen.' Alleen is 'moed' eigenlijk meer iets van het element Vuur.

Laat ik het hier, in het rijk van aarde, dus wat realistischer en minder hoogdravend zeggen. Niets is treuriger dan een droom die niet doeltreffend, vasthoudend en desnoods sluw met die oude demon weet te onderhandelen die wij 'de werkelijkheid' noemen.

Zoals je in de volgende hoofdstukken zult zien, vormen de drie aardetekens en de bijbehorende planeten en astrologische huizen een routekaart voor dat delicate en moreel riskante onderhandelingsproces. Hoe je die onderhandelingen voert, kan bepalend zijn voor de loop van je leven.

Maar voordat we verdergaan, pakken we eerst de vraag weer op die ik aan het begin van dit hoofdstuk stelde.

Geest, vlees en astrologie

Geest en vlees – een eeuwenoud huwelijk of een eeuwenoude strijd? En waar staat de astrologie in die discussie? De moderne psychologische astrologie werkt vaak net als de moderne psychologie, zonder zich openlijk op enige spirituele basis te beroepen.

Alsof een mens geestelijk gezond kan blijven zonder enige vorm van spiritualiteit.

Alsof ‘echt’ en ‘spiritueel’ elkaars tegenpolen zijn.

Alsof we geen wezens van licht zijn in een droomachtig universum, op een wonderbaarlijke reis die ons verstand ver te boven gaat.

Zo, tot zover mijn preek. De rest zal ik je besparen. Mocht je er meer over willen lezen, pak dan mijn boek over Neptunus erbij. Daar sta ik heel wat langer op de kansel.

Het grootste deel van haar geschiedenis maakte astrologie deel uit van een breder metafysisch wereldbeeld. Volgens mij is dat gezonder dan een astrologie zonder spirituele grondslag – al hangt het er natuurlijk wel van af hoe gezond dat wereldbeeld zelf is. Eerder in dit hoofdstuk zagen we hoe dubbelzinnig zowel oosterse als westerse tradities omgaan met de verhouding tussen de geest en het vlees. Breder gezien gaat het om de vraag hoe een ideaal werkelijkheid wordt. Ook binnen de astrologische traditie heeft men nooit eenduidig over die verhouding gedacht.

We zagen eerder al hoe wantrouwig de grote religieuze tradities vaak staan tegenover het vlees, ‘deze wereld’ en alles wat verleidelijk en gevaarlijk is aan een aards bestaan. Als we de mysteries van het element aarde willen begrijpen, dan moeten we die sluier opzijschuiven en leren zien dat in deze onvolmaakte wereld iets hogers gestalte krijgt.

Bij de drie aardetekens hebben astrologen dat trouwens lang niet altijd beter begrepen dan theologen.

Ik begeef me nu op glad ijs. Ik wil iets citeren van de inmiddels overleden astrologe Isabel M. Hickey uit Boston en daar kritisch op reageren,

zonder afbreuk te doen aan mijn grote respect voor haar. Ze was een Leeuw en werd geboren in 1903, op de drempel van het Watermantijdperk. Ze schreef het baanbrekende *Astrology: A Cosmic Science* en heeft er veel aan bijgedragen dat spiritualiteit opnieuw een plaats kreeg in de astrologie van haar tijd. Daar ben ik haar dankbaar voor. Ook mijn eigen werk bouwt voor een deel voort op wat zij heeft gedaan. Alleen al daarom past hier enige bescheidenheid. Bovendien was ze bevriend met Marian Starnes, mijn zielsmoeder en mijn eerste echte spirituele leraar, aan wie ik *Het element vuur* heb opgedragen.

Daarom wil ik voorzichtig zijn met mijn kritiek. Hickeys visie werd gevormd door de tijd waarin zij leefde. Die van mij net zo goed. En die van jou ook.

Dit schreef ze in *Astrology: A Cosmic Science*: ‘aardetekens zijn fysiek en hebben uitsluitend betrekking op materiële zaken. Ze zijn de praktische en weinig beweeglijke tekens die de aardse wereld vertegenwoordigen waarin de persoonlijkheid wortel schiet. Het sleutelwoord voor de aardetekens is “praktisch”. [...] Als er in iemands geboortehoroscoop veel planeten in aardetekens staan, legt die persoon te veel nadruk op materiële zaken en moet die een zuiverder besef ontwikkelen van wat werkelijk waarde heeft.’

Wat mij in veel oudere astrologie tegenstaat, is die starre manier van denken, en Hickeys woorden laten goed zien waar dat toe leidt: mensen worden in keurige hokjes gestopt met etiketten als ‘jouw lot’ of ‘jouw aard’.

Het probleem is dat mensen soms wel degelijk groeien en veranderen – en dat juich ik alleen maar toe. Daarom noem ik mijn werk uiteindelijk ook ‘evolutionaire astrologie’: ik wil mensen helpen groeien en ontwikkelen.

Toch beschrijft Hickey hier heel raak wat ik de schaduwkant van de aardefamilie zou willen noemen. Mensen die sterk onder haar invloed staan, kunnen zo opgaan in de drukte en beslommingen van alledag dat ze ieder groter verband en iedere diepere betekenis uit het oog verliezen.

Die schaduwkant bestaat, maar Hickeys beschrijving laat iets wezenlijks buiten beschouwing. Ook de aardetekens vertegenwoordigen een heilig, spiritueel pad, net als Vuur, Lucht en Water. Bij Aarde gaat het erom dat iets wat eerst alleen als idee of visie bestond, werkelijk vorm krijgt in deze wereld.

Staan er veel planeten in aardetekens in je geboortehoroscoop? Dan

ben je hier op Aarde om iets te doen. Er wacht je een concrete taak – misschien zelfs een missie. Als je daarin slaagt, blijft er in deze wereld iets zichtbaars achter.

Bij een monnik die in een grot mediteert, hoeft dat niet zo te zijn – maar dat maakt zijn innerlijke werk niet minder waardevol. Alle eer dus aan de mystici die in zulke grotten leefden en stierven en hun hele leven aan innerlijk werk wijdden. Ook aan de dichters van wie de gedichten nooit werden voorgedragen, de componisten van wie de muziek nooit werd gehoord en de romanschrijvers van wie het werk nooit is gepubliceerd. Wat zij innerlijk hebben bereikt, bleef voor deze wereld onzichtbaar, maar ging in de hogere werelden niet verloren.

Als je veel ‘Aarde’ in je horoscoop hebt, is het niet jouw weg om als een schim door deze wereld te gaan. Jouw spirituele speelveld – of leerschool – ligt in deze onvolmaakte wereld, waar je daadwerkelijk iets aan de atomen en moleculen moet veranderen. Je bent hier om iets tastbaars achter te laten. Dat hoeft niet groots of indrukwekkend te zijn; misschien merkt bijna niemand er iets van. Geen enkel probleem, zolang je maar iets wat eerst alleen in jou leefde werkelijkheid hebt laten worden. Je hebt dat boek geschreven, ook al is het nooit uitgegeven. Je hebt een redelijk gezond gezin grootgebracht, met alle gebreken en eigenaardigheden die daarbij horen, en na al die jaren houden jullie nog steeds van elkaar. Op je sterfbed hoef je dan niet te denken: ik heb mijn kans voorbij laten gaan. Misschien is het mislukt. Maar je weet tenminste dat je ervoor bent gegaan.

Een goede vriendin van me is een enorme fan van *Gladiator*, die prachtige film met Russell Crowe. Ze zal in een vorig leven wel in de tijd van de Romeinen hebben geleefd. De filmposter hangt bij haar aan de muur. Daarop staat: *What We Do in Life Echoes in Eternity*.

Acht krachtige woorden die het hele pad van aarde samenvatten. Die weg vraagt al je energie, discipline en inzet. En toch kan wat je hier tot stand brengt nooit meer dan een onvolmaakte uitdrukking zijn van een deel van wie je ten diepste bent. Maar ‘onvolmaakt’ is goed genoeg. Makkelijk is het niet; het lijkt op het beklimmen van een berg. Maar welke berg is al die energie, discipline en toewijding waard?

En wat als je de verkeerde berg beklimt? De aardesymboliek in je geboortehoroscoop geeft op beide vragen een opvallend duidelijk antwoord.

Lees rustig verder. Het is tijd om te ontdekken welke berg de jouwe is, waar je hem in jezelf vindt en wat je moet leren om de top te bereiken.